

**Київський університет імені Бориса
Грінченка Кафедра філософії та
релігієзнавства**

Опис програми екзамену

з навчальної дисципліни «Освіта як соціальне явище: Філософія освіти»

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

курс - 5 (п'ятий),
семестр – 9 (дев'ятий)
спеціальність – 017 «Фізична культура і спорт»
освітній рівень – другий (магістерський)
освітня програма – 017.00.01 Фізичне виховання
форма проведення – електронна / дистанційна
максимальна кількість балів – 40 балів

Форма проведення:

Завдання. Екзаменаційні завдання розміщені в рубриці «Іспит / Семестровий контроль. Підсумкове оцінювання» ЕНК «Освіта як соціальне явище: Філософія освіти» (5 курс, ФВ, денна) розміщений тут: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=745546>

Можливість відповіді активізується під час проведення іспиту – за розкладом. Тест включає 3 описових (есе) питання екзаменаційного білету, які охоплюють усі модулі дисципліни у вигляді письмової роботи. Студент має одну спробу відповіді. Під час складання іспиту студент має вийти на відео-зв'язок на платформі Hangout Meets із включеною камерою та мікрофоном.

Тривалість проведення:

80 хв.

Максимальна кількість балів:

40 балів. Бали описових питань у вигляді есе платформи «Moodle».

Перелік допоміжних матеріалів: відсутній

Форма підсумкового контролю:

№ п/п питань	Кількість питань	Кількість балів
1	1	15
2	1	15
3	1	10
Всього	4 типів питання	40 балів

Критерії оцінювання:

37-40 б.	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усного виступу, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу .
----------	---

25-36 б.	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усного виступу, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
----------	--

	Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
15-24 б.	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усного виступу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
5-14 б.	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усного виступу, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0-4 б.	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Орієнтовний перелік питань до курсу «Освіта як соціальне явище: Філософія освіти» (1-2 питання)

1. Визначте об'єкт та предмет філософії освіти. Виявіть відмінності з педагогікою.
2. Порівняйте про переваги та недоліки дистанційної освіти.
3. Визначте, за якими критеріями Ви вимірюєте якість власної освіти.
4. Поміркуйте про переваги та недоліки опосередкованої (неформальної) та цілеспрямованої (формальної) освіти.
5. Поміркуйте, чим відрізняється розуміння освіти як процесу та результату у ліберальній та консервативній парадигмі.
6. Що спільного і відмінного у розумінні освіти як системи та освіти як сфери?
7. Розкрийте сутність дуалізму філософії освіти.
8. Складіть карту знань із відображенням різних значень поняття «освіта».
9. Розкрийте значення і механізми дії закону відтворення та розвитку суспільства.
10. Визначте взаємозв'язки між філософією освіти та іншими галузями наукового знання.
11. Розкрийте основні етапи розвитку ідеї освіти. Висловіть свої припущення, яким буде наступний етап.
12. Продемонструйте вплив освіти на розвиток особистості, суспільства, держави.
13. Поміркуйте, як змінювалося розуміння освіти у різні історичні періоди.
14. Визначте завдання філософії освіти.
15. Назвіть основні цінності сталого розвитку. Які з них і чому є найбільш актуальними для українського суспільства?
16. Обґрунтуйте поняття «освітній простір», назвіть його складові. Проаналізуйте основні хард і софт навички успішних людей. Яким чином можливе їх формування у системі сучасної освіти?
17. Розкрийте сутність п'ятої цивілізаційної (четвертої промислової) революції. Поміркуйте, яка роль освіти в її розгортанні?
18. Запропонуйте шляхи реалізації ідеї самопізнання у сучасній шкільній / університетській освіті (на вибір).
19. Проаналізуйте ідею навчання впродовж життя. Які можливості вона відкриває? Які труднощі в її реалізації?
20. Поміркуйте над процесами у національній і глобальній освіті. Що, на Вашу думку, відбувається: відчуженість, взаємодія чи/та інтеграція?
21. Охарактеризуйте ідеал освіченості в інформаційному суспільстві.
22. Розкрийте вагомість освіти у структурі Індексу людського розвитку.
23. Розкрийте ліберальні цінності в освіті. Які з них і чому Ви поділяєте, а які ні?
24. Розкрийте консервативні цінності в освіті. Які з них і чому Ви поділяєте, а які ні?

25. Охарактеризуйте поняття цілей в освіті. Якою є Ваша найближча освітня ціль? Як Ви плануєте її досягати?

26. Виявіть основні недоліки та досягнення масової освіти у контексті потреб сучасної особистості і суспільства.
27. Назвіть основні реформи в освіті за останні 3 роки. Проаналізуйте одну з них на предмет її ефективності.
28. Поміркуйте про переваги і недоліки масових відкритих он-лайн курсів (МООС).
29. Проаналізуйте процес глобалізації освітнього простору. Які загрози і можливості він зумовлює для української освіти?
30. Поміркуйте, чи існує проблема автономії та академічних свобод у сучасному університеті.
31. Проаналізуйте одну із тенденцій у сучасній шкільній освіті.
32. Поміркуйте про проблеми реалізації в Україні Цілі Сталого людського розвитку 2016 – 2030 «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх».
33. Поміркуйте про нову місію та візію сучасних шкіл.
34. Розкрийте Ваше бачення того, як стати філософом власної освіти.
35. Поміркуйте, як зміниться освіта під впливом розвитку інформаційно-комунікаційних технологій через 5 років.
36. Визначте основні виклики на шляху до інтернаціоналізації сучасної вищої освіти. Запропонуйте шляхи реформування сучасної освіти відповідно до міжнародних стандартів.
37. Проаналізуйте основні ознаки розумної економіки. Поміркуйте, які існують шляхи її розвитку в Україні.
38. Проаналізуйте основні протиріччя у сучасній університетській освіті України. Запропонуйте шляхи їх вирішення.
39. Поміркуйте, як освіта впливає на підвищення вартості людського капіталу?
40. Яким є Ваше власне визначення ідеалу освіченості? Чи згодні/незгодні Ви з тим, що Homo educatus є новим еволюційним видом людини?
41. Висловіть свою думку щодо необхідності запровадження бізнес-підходів до управління вищою освітою задля підвищення її конкурентоспроможності.
42. Поміркуйте про роль освіти у забезпеченні переходу до сталого людського розвитку.
43. Поміркуйте про значення креативності та підприємливості для сучасної людини. Як освіта може сприяти їхньому розвитку?
44. Розкрийте причини трансформації сучасної школи. Поміркуйте про можливості реалізації моделі «школи без стін».
45. Поміркуйте про зміни підходів до навчання в університетах та ролі викладачів в умовах розвитку цифрових технологій.
46. Поміркуйте, яким чином штучний інтелект та раціональне проектування будуть впливати на розвиток освіти в майбутньому.
47. Поміркуйте про значення самопізнання та саморегуляції для сучасної людини.
48. Поміркуйте, щодо якості вищої освіти в Україні. Як її можна виміряти?
49. Висловіть свою думку, кого можна вважати лідером в освіті. Назвіть приклади таких особистостей.
50. Доведіть або спростуйте твердження про те, що українське суспільство поступово стає тим суспільством, яке постійно навчається (learning society).
51. Що для Вас означає поняття «другого народження людини»? Коли воно відбувається? Чи відбулося воно у Вашому житті? Розкрийте власне розуміння людинотворчої місії освіти.
52. Поміркуйте, чому виникає потреба планувати майбутній розвиток суспільства та людини? Яка роль у цьому освіти?
53. Поміркуйте, якими є основні навички XXI століття.
54. Чи функціонує, на Вашу думку, в Україні економіка знань?
55. Поміркуйте, що включає поняття «людський капітал». Поміркуйте, які існують способи розвивати власний людський капітал.
56. Поміркуйте, якою є нова роль вчителя у XXI ст.
57. Обґрунтуйте ідею сучасного університету: його місію, візію та основні завдання.

58. Поміркуйте про значення освітніх ідеалів для індивідуального та суспільного розвитку.

3-є запитання в білеті

Рекомендовані праці: Д. Свааба «Наш творчий мозок» Г.Драйдена, Дж. Вос «Революція в навчанні»; книга Т. Вагнера «Створення інноваторів: як виховати молодь, яка змінить світ»; П. Діамандіса «Переможець: як досягти колосального успіху і вплинути на світ»; Д. Гоулмана «Емоційний інтелект. Чому він може означати більше, ніж IQ».

1. Прокоментуйте основні ідеї щодо творчої сутності нашого мозку.
2. Визначте, у чому полягає взаємозв'язок між мозком та вибором професії
3. Визначте, що сприяє і що заважає інтелектуальному розвитку людини.
4. Розкрийте основні тенденції розвитку шкільної освіти
5. Розкрийте основні тенденції у суспільстві, яке навчається (learning society)
6. Як Ви вважаєте, для розвитку сучасної освіти потрібна революція чи поступальна еволюція?
7. Назвіть та проаналізуйте сучасні інновації в освіті.
8. Поміркуйте, як можна виховати інноватора.
9. Наведіть та прокоментуйте основні ідеї щодо значення інновацій для сучасного розвитку суспільства.
10. Визначте, яким є сучасний ідеал успішної особистості.
11. Поміркуйте, що таке сміливе мислення і для чого воно потрібне сучасній людині.
12. Поміркуйте, чи є емоційний інтелект важливішим, ніж IQ.
13. Що, на Вашу думку, означає стати лідером в освіті.
14. Поміркуйте, яке значення емпатії у житті людини.
15. Поміркуйте, як можна розвивати власний емоційний інтелект
16. Наведіть філософські ідеї, які найбільше вплинули на формування Вашого розуміння сутності освіти.
17. Розкрийте основні освітні ідеї, цілі, цінності та ідеали одного з історичних періодів.
18. Поміркуйте, чому важливо пізнавати себе? Наведіть приклади першоджерел з курсу, які допомогли Вам зрозуміти щось важливе про себе.
19. Поміркуйте про значення критичного мислення у процесі соціалізації особистості.
20. Проаналізуйте рівень розвитку власних компетентностей, необхідних для професійних цілей
21. Проаналізуйте місію, візію та цінності Київського університету імені Бориса Грінченка. Як вони реалізуються у щоденній освітній практиці? Що б Ви порекомендували змінити?
22. Проаналізуйте основні компетентності в контексті розвитку демократичної культури. Які з них і чому є для Вас найбільш актуальними?
23. Проаналізуйте цілі сталого розвитку 2016-2030. Яке значення освіти для досягнення цих цілей в Україні?
24. Проаналізуйте позицію України в Індексі людського розвитку. Як, на Вашу думку, за рахунок освіти можна покращити рейтинговий показник.

Зразок екзаменаційного питання:

The screenshot shows a web interface for an online exam. At the top, there is a green header with the course title "Освіта як соціальне явище (5 курс, ФВ, денна) ...". Below the header is a navigation bar with links: "Головна", "Персональний кабінет", "Цей курс", "Сторінка викладача", "Довідка по ЕНК", "Сховати блоки", and "Стандартний вид". The main content area shows a breadcrumb trail: "Курси > Факультет суспільно-гуманітарних наук > Кафедра філософії та релігієзнавства > Освіта як соціальне явище (5 курс, ФВ, денна) > Іспит / Семестровий контроль. Підсумкове оцінювання > Екзаменаційний тест > Перегляд". On the left, there is a sidebar with "Перехід по тесту" and a button "1". Below it are buttons "Завершити спробу..." and "Розпочати нову спробу". A "Навігація" section lists "Персональний кабінет", "Головна сторінка", "Сторінки сайту", and "Мої курси" with sub-items. A "Питання 1" box indicates "Відповідей ще не було" and "Макс. оцінка до 40,00". The main area contains a text input field with a rich text editor toolbar and the instruction "Висвітліть відповіді на 3 (три) екзаменаційні питання."

Екзаменатор

Купрій Т.Г.
(прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

Завідувач кафедри

Горбань О.В.
(прізвище, ініціали)

_____ (підпис)